

— **A Rákóczi-szobor leleplezése.** A Rákóczi-szobor bizottsága a leleplezés nagy innepségét minden részleteiben kidolgozta. A permanens szoborbizottsági üléseken most már egyedül a vendégek fogadásáról s elszállásolásáról gondoskodnak, mert vidékről igen sok vendég jelezte érkezését. A budapesti vendégek, valamint a Vastag művész család szombaton este a gyorsvonattal érkeznek s a szoborbizottság fogadja őket a vasuton. A bizottság ismételten kéri a koszorút hozó iskolákat s egyesületeket, hogy abbéli szándékukat jelentsék be a helyes sorrend megállapítása végett. Az iskolák énekesének főpróbája szombat délután három órakor lesz a Széchenyi-tér nyugati oldalán, ahol az ünnepségre is helyet foglalnak az énekesek. — A nem énekes tanulók, illetve az egyes iskolák helyének kiosztásáról holnap minden iskolának külön értesítést küld a szoborbizottság. — A szoborbizottság vasárnap reggel félkilenc órakor a rókusí plébánián gyülekezik s innen vonul föl a templomba a zászlószentelési ünnepélyre. A zászlószentelés végeztével elől a szoborbizottság, azután a vendégek, a hatóság testülete a Rákóczi-egyesület az új díszzászlóval s az egyesületek a Kossuth Lajos-sugáruton végig vonulnak a Széchenyi-térre és elfoglalják a nekik kijelölt helyet. Az egyesületek s körök mind a Zsótér-ház és szobor közti térén helyezkednek el. Szombat este a színházban diszlocálás lesz, utána pedig a Kass Vigadóban a vendégekkel a szoborbizottság estélyt rendez. A Rákóczi-szobor bizottság a közönség tájékoztatása végett ez uttál ismételten közhírré teszi, hogy a szobornak vasárnap délelőtt 11 órakor végbemenő leleplezési ünnepélyére, épen az esetleges félreértések, mellőzések és nehezítések elkerülése végett, *külön meghívókat nem adott ki.* Külön meghívót sem a hatóságok, hivatalok, egyesületek, testületek, sem magánosok nem kaptak, hanem a nagyközönség közadakozásából létesült szobor leleplezéséhez az egész közönséget a sajtó és kifüggesztett hirdetések útján hívta meg. Másféle meghívást tehát senki ne várjon. A leleplezéshez bárki megjelenhet, a szoborbizottság, egyetértőleg a rendőrhatalmával, helyet csak az előre bejelentett koszorút elhelyező küldöttségeknek tart fenn. A bejelentéseket elfogadja *Jedlicska Béla* dr., a szoborbizottság elnöke, vagy *Becsey Károly* dr., a szoborbizottság társ-elnöke, a lakomára való jelentkezéseket pedig kívülők a szoborbizottság tagjai.

— **Kitüntetések.** *Budapestről* jelentik: A hivatalos lap szombati száma közli, hogy a király *Boda Dezső*, a budapesti államrendőrség főkapitányának a Szent István-rend kiskeresztjét, *Pavlik Ferenc*, *Köpfel Ferenc*, *Szeszlényi Hugó*, *Jesszenszky Gellért* főfelügyelőknek a Szent István-rend lovagkeresztjét, *Beniczky Tamás* és *Gersich József* felügyelőknek pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Bajai polgármester állása.** Baja város törvényhatósági bizottsága legközelebb polgármestert fog választani. *Hegedüs Aladár* dr., aki közel egy negyedszázad óta polgármestere Bajának, meg akar válni állásától. Hegedüs már három hónap óta szabadságon van s aligha fog visszatérni hivatalába, vagy ha el is foglalja azt, csak rövid ideig vezeti még Baja ügyeit. Hegedüs Aladárt az az elhidegülés keserítette el, amely közte és a bajai munkapárt vezető tagjai között politikai okok miatt támadt. Minthogy ennek hatása más körökben is érezhetővé vált, a polgármesterben megérlelődött a lemondási szándék, amelynek jele, hogy noha Baján a főispáni szék sincs betöltve, a polgármester ilyen hosszú szabadságot vesz ki. Baján általában már beszélnek a közeli polgármester-választásról, sőt már Hegedüs Aladár dr. utódját is tippelik *Erdélyi Gyula* főjegyző személyében, aki most a polgármester távollétében s a főispáni szék megüresedése alatt a polgármesteri hivatalt is vezeti s a főispáni ügykört is ellátja. Erdélyi Gyula már egy emberöltő óta áll Baja város szolgálatában

s ez igen sok kulturális és anyagi előrehaladást eredményező intézményt köszönhet neki.

— **Temesvár virilistái.** *Temesvárról* jelentik: A város igazoló választmánya két nap előtt állította össze a jövő, 1913. évre érvénnyel bíró névjegyzékét a legtöbb adófizető városi polgároknak. Legtöbb adót fizetnek: *Róna Ignác* dr. 10.643, *Telbisz Imre* dr. 5427, *Kimmel Gyula* 4486, *Purjusz Ignác* 4319, *Vilsmayer Antal* 4253, *Reiner Géza* dr. 4226, *Weisz Lajos* 4105, *Hertl Emil* 3842, **Friedmann Ernő* 3645, **Telbisz Károly* dr. 3700, *Kimmel Ernő* 3645, **Várnay Ernő* 3611, *Kimmel I. Sándor* 3553, *Gombás Gyula* 3489, *Rieger Ferenc* 3435, **Sungruen Henrik* dr. 3276, *Dozsé Döme* 3250, **Menczer Rezső* dr. 3018, **Schweiger Bertalan* 2924, *Latter Mihály* 2894, *Brück Miksa* 2785, **Székely Mihály* dr. 2710, **Krauser Béla* 2691, *Blau Leó* 2680, **Mrazek Viktor* dr. 2668, *Skóza Nándor* 2631, **Schiffer István* 2621, **Glattfelder Gyula* dr. 2594, *Eugelsz János* 2592, *Jahner M. Károly* 2582, **Gerdanovits Sándor* 2492, *Schlesinger Hermann* 2489, **Steiner Adolf* dr. 2463 korona.

— **Bosnyák diákok Debrecenben.** *Debrecenből* jelentik: Serajevóból és Mostarból az idén tízenkét bosnyák ifju került Debrecenbe, hogy tanulmányait a kollégiumban és kereskedelmi iskolában folytassa. A bosnyákok törve beszélnek magyarul és az a céljuk, hogy tökéletesen elsajátítsák a magyar nyelvet. Emiatt állandóan magyarul társalgottak osztálytársaikkal, akik szívesen állanak az idegen diákok rendelkezésére.

— **Tűzoltók zárógyakorlata.** Egész évi szorgalmas munkálkodás után vasárnap fejezi be az önkéntes tűzoltóság rendszeres gyakorlatait. Ez az utolsó gyakorlat ünnepélyes keretben vasárnap délután két órakor fog a tűzoltólaktanyáj udvarán lefolyni. A zárógyakorlat befejezésül a hívatas és önkéntes tűzoltók együttes támadási gyakorlatot tartanak. A zárógyakorlat keretében osztja ki *Somogyi Szilveszter* dr. főkapitány a szolgálati érdemeket is. Az ünnepélyes zárógyakorlatra a testület összes alapító és pártoló tagjait, ugyancsak minden érdeklődőt szívesen látnak a tűzoltók.

— **Háziorvosok tiszteletdíja.** A bács-megyei orvosszövetség, mint Szabadkáról jelentik, vasárnap rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a háziorvosok díjazásával fognak foglalkozni. Az orvosok, akik háziorvosi működésükért legtöbb helyen ma is 30–40 koronát kapnak, a bajai orvosgyűlés határozatával megfelelően azt kívánják, hogy a IV. osztályú községekben a háziorvos évi 50, a III. osztályukban pedig évi 60 korona tiszteletdíjat köthessen ki.

— **A téli férfidivat.** Divatkérdésekben jól informáltak nézete szerint az idei téli férfidivatja sok tekintetben különbözni fog a múlt évitől. Nem hordanak az idén alacsony, széleskarimájú kemény kalapokat, letettek az amerikaiak utánzásáról abban, hogy a vállat bőséges vattázás árán tegyék férfiasan szélessé. A legfontosabb ruhadarab a zakó lesz. Teljesen testhez állónak, három gombosnak tervezik; hátul nem lesz rajt nyílás. Külső zseb lesz rajta. A színének, mintázásának nem szabad feltűnőnek lenni. A frakkhoz fekete mellényt kell hordani, bár a fehér pilket-mellény is divatos lesz, amelynek alul u-alaku kivágása van. A frakkhoz természetes, keménymellű inget kell hordani, még pedig egy gombbal, legjobban, ha az inggomb gyöngyből való. A gallérok alacsonyak, magas gallér nem lesz elegáns a télen. Nyakkendőnek leginkább hosszú önkötőket fognak hordani.

— **Bérbeadták a Margitszigetet hatvan esztendőre.** A szép Margitszigetet, amely igazán arra van hivatva, hogy emelje Budapest idegenforgalmát, végre csakugyan hivatott kezébe kerül. Több mint egy év óta tartó tárgyalás után, a fővárosi munkák tanácsa és a kontinens két legelső szakcsoportha, a

Ritz és Spallinger cégek között tegnap elvi megállapodás jött létre a Margitsziget bérletére nézve. A sziget, amióta a főváros József főhercegtől megvásárolta, sok gondot okozott a közmunkák tanácsának. Nem tudtak egy szerencsés formát találni, hogy a gyönyörű területet hogyan értékesítsék a köz javára. Sok eredménytelen kombináció után a közmunkák tanácsa végre abban állapodott meg, hogy a sziget vezetéséről lemond olyan hozzáértó bérlők érdekében, akik a Margitsziget idegenforgalmi jelentőségét Budapest javára tudják kiaknázni. A közmunkatanács ezzel az egyedüli helyes lépéssel, praktikus érzékről tett tanúságot. *Tolnay Lajos* titkos tanácsos és *Gerencsy Mihály* tanácsos referálása alapján a tanács tegnap egyhangulag szövegezte meg az egyezséget, amelynek ezek a főbb pontjai:

A bérlőcsoport *hatvan esztendőre* lép a sziget használatának és értékesítésének jogába, amivel szemben a társaság évi 225,000 korona bérösszeget fog fizetni a közmunkák tanácsának. Kötelezi magát a bérlőcsoport arra, hogy tíz éven belül legalább tíz milliót ruház be a sziget fejlesztésébe, a külföldi elsőrangú szórakozóhelyek színvonalának megfelelő szállókat, gyógyítófürdőt, uszókiskolát, pálmakertet, sporttelepet, színházat, hangversenycsarnokot, varietét stb. létesít. Mindezek az építkezések nyomban létesülésiük után a közmunkák tanácsának tulajdonába mennek át, ha pedig a szerződés lejár, a tulajdonjoggal együtt e vagyontárgyak jövedelme is a fővárosi közmunkák tanácsáé lesz. A szigeten eszközözlendő beruházások tervét a bérlők egy éven belül a közmunkák tanácsa elé terjesztik jóváhagyás végett.

A megállapodás, amely valószínűleg a sziget fölvirágoztatását fogja maga után vonni, a bérlőcsoportra nézve azonnal kötelezővé vált. A fővárost csak a közgyűlés hozzájárulása után köti a szerződés.

— **Voisin katasztrófája.** *Párisból* jelentik: Az első, gyakorlatilag és használható aeroplán építője, a zseniális konstruktőr és merész aviatikus, *Charles Voisin* tegnap a franciaországi Belleville sur Saone közelében automobilkatasztrófának lett áldozata. Fivérével és a Budapesten is ismert *De la Roche* bárónóval ült együtt az országunton robogó autóban. A repülő kocsik nagy port vert föl és a sofför nem vette észre, hogy szembe velük is jön egy automobil. Pár pillanat múlva a két kocsi egymásba szaladt. A karamból irtozatos volt. Az autók darabokra törték és romjaik alól Voisint holtan, *De la Roche* bárónót súlyosan megsebesülve húzták ki. Voisin fivérének, *Gabrielnek* sérülései jelentéktelenek. Voisin tragédiája Párisban nagy megdöbbenést keltett. Az aviatika még sokat várt a bator pilótától és zseniális konstruktortól.

— **Az örült ember passziója.** A makói rendőrségről a következő táviratot küldték az aradmegyei Tarnóvára, az ottani előjárósághoz:

„*Vajda Ferdinánd által szerződötett 150 földmunkást tartsák vissza, ne engedjék Makóra. Vajda nem beszámítható.*”

Ennek a táviratnak az a magyarázata, hogy *Vajda Nándor*, jómódu makói polgárcsalád eliszakosodott sarja — megörült. Elutazott Aradmegyébe és Tarnován román munkásokat szerződötett, még pedig százötvenet, amennyi több ezer holdas nagybirtokhoz is elegendő lenne, jöllehet, neki csak 3–4 hold terjedelmű kukoricása van. Makón elmondta családjának, hogy százötven román munkást szerződötett a kukoricatérésre. Vajda családja azonnal a rendőrség segítségét vette igénybe, hogy a mániákus ember tervét megghiusítsa. Ez azonban csak részben sikerült, mert Tarnóváról a távirat vétele előtt már utnak indult Makó felé ötven szerződötett román, akik tegnap este meg is érkeztek Makóra. Vajda szülei, amikor a román munkások megérkeztek, hogy a nagyobb bajnak elejét vegyék, munkába állították őket, de az egész rokonság földjén elvégeztek fél